

תמצית העמוד

סיכומי גפ"ת קצרים וברורים ללומדי העמוד היומי

גליון 14 | שבת (גפ"ת) קל"ד. - קמ"ח: | חשון ה'תשפ"ד

לומדים נולד כשהוא מהול ואנדרוגינוס, דכתיב ב"פ ערלתו. אי נמי נולד כשהוא מהול יודעים מסברא, אי נמי אנדרוגינוס א"צ קרא, דר"י לומד מלחייבו מ"כל זכר" ורבנן לומדים משם משהו אחר.

קל"ה: יוצא דופן י"א שאינו נימול לשמיני ואין מילתו דוחה שבת, וי"א שנימול לשמיני ואפי' בשבת, ומחלוקת זו תלויה במחלוקת גבי **יליד בית** שילדה ואח"כ הטבילה לשם עבדות, דלת"ק נימול לח', ולרבי חמא נימול ליום אחד, דכל שאין אמו טמאה לידה אינו נימול לח', דכתיב "אשה כי תזרע וילדה זכר וטמאה וכו' וביום השמיני ימול בשר ערלתו", ואביי אמר שדורות הראשונים מאברהם עד מתן תורה יוכיחו שנימולו לח' אע"פ שלא היתה האם טמאה לידה, וענה לו רב אסי שכשניתנה תורה נתחדשה הלכה זו.

מילה בעבד יליד בית ומקנת כסף - כתיב "ובן שמונת ימים ימול לָבָב כל זכר לדורותיכם יליד בית ומקנת כסף", ומאידך כתיב "המול ימול יליד ביתך ומקנת כסף" ולא כתיב שנימולו לח' ימים, ונמצא שיש יליד בית ומקנת כסף שנימולים לשמונה היכא דהוי דומיא ד"לכם" ויש שנימולים לאחד היכא דלא הוי דומיא ד"לכם". כיצד לקח שפחה ונתעברה אצלו וילדה, או שלקחה מעוברת וילדה, אם הטביל את השפחה לשם עבדות לפני שילדה ונתחייבה בכל מצוות שהאשה חייבת בהם והיא טמאה לידה, נימול לשמונה לכו"ע, דדמי לישראל מעליא כיון שנולד בביתו של ישראל, ואם הטביל את השפחה רק אחרי הלידה, לרב חמא נימול ליום אחד כיון שאין אמו טמאה לידה, ולת"ק נימול לשמונה דלא בעינן שתהא אמו טמאה לידה. ואם לקח שפחה וילדה עמה לפני שעברו ח' ימים מלידתו, נימול לאחד. ואם לקח זה שפחה וזה עוברת נמול לאחד, לפי שאינו דומה לישראל כיון שאין לבעליו חלק באמו. רש"י. ולתוס' (ד"ה כגון שלקח) נימול לשמונה. ואם לקח שפחה לעוברת, למ"ד קנין פירות לאו כקנין הגוף נמול לאחד אפילו בלקחה מישראל, כיון שאין לו חלק באמו, ולמ"ד קנין פירות כקנין הגוף נימול לשמונה, אמנם הלוקח שפחה ע"מ שלא להטבילה שאינה בתורת חיוב מצוות כלל (כדאיתא ביבמות מ"ה: שמונת להשהותו הרבה. תוד"ה כגון שלקחה), נמול לאחד.

מי שיש לו ב' ערלות זה ע"ג זה י"א שמילתו דוחה שבת וי"א שאינה דוחה.

מתי הולד אינו נפל

אשה יולדת לתשעה חודשים או לשבעה מזמן שנתעברה, וולד שנולד בחודש השמיני במקום בחודש התשיעי הרי הוא כמות כיון שהוא נפל ואינו בן קיימא. בהמה גסה יולדת לתשעה חודשים, ובהמה דקה יולדת לחמשה חודשים. והיכא שאין ידוע אם נולד בזמנו או קודם, יש מחלוקת אם הולד הוא ספק נפל, או שבסתמא אין חוששים שהוא נפל, ויש בזה נ"מ לכמה דינים וכדלהלן.

קל"ו. שיטת רשב"ג שכל ששהה ל' יום באדם אינו נפל, דכתיב "ופדויו מבן חודש תפדה" שמע מינה

טיפול במכה בשבת - לרב מותר לתת חמין ושמן ע"ג מכה בשבת, ולשמואל נותן חוץ למכה ושותת ויורד למכה דאינו ברור שנותן לרפואה, אבל ע"ג המכה אסור משום גזירת שחיטת סממנים, (ומ"מ אין האיסור אלא כשנותנים יחד, אבל מותר לתת שמן בפני עצמו. תוד"ה ואין), ותניא כוותיה דשמואל. ואין נותנים שמן וחמין ע"ג מוך כדי לתיתם ע"ג המכה, או ע"ג מוך שעל המכה, משום שחיטה. ונותנים מוך ישן יבש וספוג יבש ע"ג המכה מפני שאינם מרפאים אלא שומרים שלא ישרט ע"י הבגדים הקשים, אבל מוך חדש שלא היה מעולם ע"ג מכה, וגמי יבש אסור משום שהוא מרפא.

דיני מילה

אף שסתם מילה ביום השמיני דוחה שבת, אם חיוב המילה אינו ודאי, או שהולד אינו בן קיימא, אין מילתם דוחה שבת. והגמ' דנה האם הטפת דם ברית דוחה שבת, ומה הדין ביוצא דופן ובמי שיש לו ב' ערלות ובעבד.

קל"ה. תינוק בן ח' חודשים מעיבורו, והרי הוא כאבן ואסור לטלטלו, ואמו שוחה עליו ומניקתו מפני הסכנה שיש הרבה חלב בדדיה ומביאה לידי חולי (והקשו התוס' למה צריך להגיע לסכנה ולא מתירים מפני הצער), ואין מלים אותו בשבת, (אמנם כיון שהוא כמות, החיתוך עצמו נחשב כחיתוך בבשר המת, והאיסור הוא דווקא במכשירי מילה ואליבא דר"א. קל"ו.), אבל בן שבעה מלים בשבת. ספק בן שבעה ספק בן שמונה, או שנולד בין השמשות, אין מלים אותם בשבת, דכתיב "ערלתו". וכתבו התוס' (ד"ה בן שמונה) שבזמננו מותר לטלטל או למול גם תינוק שהוא ודאי בן ח', אם אין ריעותא בשערו וצפנינו, דאמרינן שהוא בן שבעה ונשתהה מלצאת.

מילת אנדרוגינוס אינה דוחה את השבת, דכתיב "ערלתו", ולרבי יהודה מילת אנדרוגינוס דוחה את השבת, ואם לא מל הוא ענוש כרת.

נולד או נתגייר כשהוא מהול - מי שנולד מהול לת"ק ב"ש סוברים שצריך להטיף ממנו דם ברית שמא ערלתו כבושה, ולב"ה א"צ להטיף ממנו דם ברית, ומ"מ אף לב"ש אסור למולו בשבת, דכתיב "ערלתו". ולרשב"א מודים ב"ה שנולד מהול צריך הטפת דם ברית, מפני שהערלה היא כבושה, ולא נחלקו אלא בגר שנתגייר כשהוא מהול. ולר"א הקפד נחלקו ב"ש וב"ה אם מי שנולד מהול מחללים עליו שבת, אבל לכו"ע בחול צריך להטיף ממנו דם ברית. לרב הלכה כת"ק, ולשמואל הלכה כרשב"א. רב אדא בר אבהה מל בשבת תינוק שנולד כשהוא מהול, דס"ל שמטיפים דם ברית אף בשבת דודאי יש ערלה כבושה (וכן סובר רב יוסף), ועשאו כרות שפכה, ותלה זאת בכך שעבר על דברי רב, ולרבה אין מטיפים בשבת, דאינו אלא חשש ערלה כבושה. וכתבו התוס' (ד"ה לא) שבה"ג פסק שקטן שנולד כשהוא מהול א"צ הטפת דם ברית, ונתגייר כשהוא מהול צריך הטפת דם ברית, ור"ח פסק איפכא.

מה לומדים מ"ערלתו" - כתבו התוס' (ד"ה ולא) שא"צ שמילת ספק אינה דוחה שבת, וקרא אסמכתא בעלמא, ומ"ערלתו"

קל"ד. אם לא שחק כמון מערב שבת לא ישחק בשבת אלא לועס בשיניו, ואע"פ שתינוק לאחר המילה הוא חולה שיש בו סכנה, מ"מ צריך לשנות כמה שאפשר. (תוד"ה לועס). וביו"ט מותר לשחוק כיון שהכמון ראוי לקדירה.

אם לא טרף יין ושמן יתן כל אחד בפני עצמו ולא יערבבם יפה יפה, דר"מ מתיר לטרוף יין ושמן לחולה בלא לערבב יפה יפה, (אמנם לעצמו לא הסכים ר"מ להקל כשהיה חש במעיו, ואמר מימי לא מלאני ליבי לעבור על דברי חבירי, ורבנן אוסרים לטרוף יין ושמן לחולה בשבת), וביו"ט מותר.

אין עושין חלוק לכתחילה אבל כורך סמרטוט, ואם לא הכין מע"ש כורך על אצבעו דרך מלבוש כדי לשנות מדרך הוצאה בחול ומביא אפילו מחצר אחרת.

סינון ביצה וחרדל - מותר בשבת לתת ביצה במסנתת של חרדל כדי ליפות מראיתה, כיון דלא מיחזי כבורר שהכל יוצא דרך המסנתת, אבל אין מסננים את החרדל במסנתת שלו ביו"ט דמחזי כבורר במה שמשליך את הסובין, (אמנם לא הוי בורר כיון שגם הפסולת ראויה לאכילה. תוד"ה הכא).

אין ממתקין את החרדל בגחלת של עץ, ואף שמוותר לצלות בשר ביו"ט ע"ג גחלים, שאני התם שא"א לעשות זאת מלפני יו"ט דביו"ט שביחא טפי, אבל מותר למתק חרדל בגחלת של מתכת דלא שייך בה כבוי כיון שאינה עושה פחם.

מותר ללוש ביו"ט כיון דא"א מאתמול דפת חמה מעליא טפי, אבל לגבן גבינה אסור כיון דאם עושה גבינה מערב יו"ט היא טובה יותר.

אמר אביי אמרה לי אם - אביי אמר בשם אומנתו איך עושים חלוק לתינוק למקום המילה, ורפואת תינוק שאין ניכר בו נקב בית הרעי, ותינוק שאינו מוצץ או אינו נושם יפה, ותינוק קטן מידי או נפוח, ושלא למול תינוק אדום או ירוק עד שיבלע בו הדם.

קל"ד: הרחצת הקטן בשבת - מותר לרחוץ בשבת את התינוק לפני ואחרי המילה, לרב יהודה ורבה בר אבוב מותר רק ע"י זילוף ביד אבל לא בכלי ולא בכוס ולא בקערה, ולרבא מותר אף בכלי לפני ואחרי המילה וביום הראשון והשני, וביום השלישי מותר ביד ולא בכלי, וכן משמע בברייתא. ורבה הורה כדעתו ונחלש ותלה זאת בהוראה זו מפני שממתני לא משמע כדבריו. ולרבי אלעזר בן עזריה מותר בשלישי אף לרחוץ כדרכו, ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר שנאמר "ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים", ואין מזה ראייה גמורה די"ל דשאני מילת גדול שהמכה מתרפאת לאט יותר. והלכה כראב"ע. ומותר לרחוץ את כל גוף התינוק ולא רק את מקום המילה, ומותר לחמם מים בשבת לצורך כך מפני שסכנה היא לו.

שעשיו נתברר שאינו נפל, והיום ה' כלפני ל', ור"ע מסתפק בזה, ולענין אבילות דינו כלפני ל' משום שהלכה כדברי המיקל באבל. תוד"ה (כל), וכן ולד בהמה ששהה ח' ימים אינו נפל, דכתיב "ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן", אבל עד אז הולד ספק נפל, ויום ח' כלאחר ח'. (שם). ונ"מ שאם שחטו בהמה בת ז' ימים אסור לאוכלה אבל בליל ח' מותר דמקצת היום ככולו, וכתיב "והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה", ולקרבן אינו כשר בלילה דכתיב "ביום צוותו להקריב", וא"צ להתאבל על תינוק שמת בתוך ל' יום ללידתו. ומ"מ מותר למול תינוק לח' ימים בשבת, דאף אם הוא נפל אינו חבורה אלא מחתך בבשר הוא, ורק מכשירי מילה לר"א אסור לעשות אא"כ קים לן שעברו ט' חודשים מהפעם האחרונה ששימשה.

לרבנן אין חוששים בסתם ולד שהוא נפל, ועגל שנולד ביו"ט מותר לשוחטו בו ביום ואינו מוקצה שהרי בין השמשות היה מוכן אגב אמו, ובכור שנולד בעל מום מותר לבדוק אם זה מום קבוע אף למ"ד שאין רואים מומין ביו"ט משום דדמי למתקן, דהכא כיון דלא איתחזק באיסורא (דאיירי שראוהו מיד בשעת לידה) לא דמי למתקן.

הלכה כרשב"ג.

הגמ' מבארת שמחלוקת רבנן ורשב"ג היא היכא שנפל מן הגג או אכלו ארי, אבל היכא שלא ראו בו אלא מעט חיות ופיהק ומת לכו"ע נפל הוא, והיכא דקים לן דכלו לו חדשיו לכו"ע אין חוששים שהוא נפל.

וכתבו התוס' (ד"ה מימהל) שמחלוקת רשב"ג ורבנן היא בסתם ולד שלא ידוע אם כלו חדשיו, שרשב"ג הוא ספק נפל ולרבנן אינו ספק נפל, ובודל שידוע שלא כלו לו חדשיו לרשב"ג אחר ל' יום אינו נפל ולרבנן הוי נפל.

ולד בהמה שנולד לשמונה – לרבנן אין שחיטתו מותרתו מטומאת נבילה, דכתיב "מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה הנוגע בנבלתה יטמא", והכי ילפינן "מן הבהמה" מקצת הבהמה מטמאה ומקצת אינה מטמאה, פרט לטריפה ששחטה, וא"כ איירי בבהמה טהורה [ששייך בה טריפה]. "אשר היא לכם" להביא בהמה טמאה. "לאכלה" להביא בן ח' חודשים שאין שחיטתו מותרתו. ולרבי יוסי ברבי יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון שחיטתו מותרתו. אביי רצה לומר שנחלקו אם בן ח' הוא חי או לא, ורבי דוחה שא"כ למה לא נחלקו אם מותר לאוכלו, אלא לכו"ע מת הוא, ונחלקו אם שחיטתו מותרתו כמו בטריפה, או דשאני טריפה שהיתה לה שעת הכושר, ואף טריפה מבטן יש במינה שחיטה, משא"כ בן שמונה.

קל"ו: יום – ולד שמת בתוך ל', ומת אביו בלא בנים, ונתקדשה לאחר, אם הוא ישראל שהוא מותר בחלוצה חולצת מן הספק ואח"כ תינשא, ואם נתקדשה לכהן שאם תחלוץ תהיה אסורה לו, י"א שמוותרת בלא חליצה דסמכינן אדרבנן שהוא לא נפל, (וכתבו התוס' ד"ה ואם) שלא תחלוץ כדי שלא להוציא לעז על בניה, אמנם אם חלצה מותרת לו, דחלוצה אסורה לכהן מדרבנן ולא גזרו במקום ספק. עוד כתבו התוס' (ד"ה ואם, השני) שאף שהלכה כרשב"ג, לענין אשת כהן לא קיימא לן כוותיה). וי"א שצריכה חליצה.

מילת אנדרוגינוס – לת"ק אין מילת אנדרוגינוס דוחה שבת דכתיב "וערלתו", ור"י מתיר למולו בשבת, ואם לא מל הוא ענוש כרת, אולם רק לגבי מילה ס"ל דדינו כזכר, דכתיב "המול לכם כל זכר", אבל לענין ערכין אינו לא בערך זכר ולא בערך נקיבה דכתיב "הזכר" ו**אם** נקיבה היא זכר ודאי ונקיבה ודאית ולא טומטום (כתבו התוס' ד"ה הזכר) שאין לגרוס טומטום, משום שאם יש מיעוט אחד ממעטים רק אנדרוגינוס, אבל טומטום הוא או זכר או נקיבה) ואנדרוגינוס, וכן פסול לקדש מי

חטאת (וכן אשה וחרש ושוטה פסולים, אבל קטן כשר, ות"ק פוסל בחרש שוטה וקטן).

מילה שלא בזמנה בשבת בטעות

העושה חבורה בשוגג חייב חטאת, והמל בשבת באופן האסור, פעמים הוא חייב חטאת משום עשית חבורה, ופעמים אינו חייב חטאת משום שהוא עוסק במצוה, וכדלהלן.

קל"ז. מי שהיו לו שתי תינוקות למול, אחד זמנו בשבת, והשני זמנו בע"ש או שזמנו באחד בשבת –

לרב הווא (וכן איתא בברייתא בשם רשב"א) המל את של אחד בשבת בשבת חייב לכו"ע, כיון שלא עשה מצוה ונמצא שעשה חבורה שלא לצורך, אבל המל את של ערב שבת בשבת רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פטור, ונחלקו אם טעה בדבר מצוה (שהיה טרוד למול את מי שזמנו בשבת) ועשה מצוה (למול את של ערב שבת) חייב או פטור, ושניהם לומדים את דינם מע"ז שהוקשו כל חטאות שבתורה לחטאת ע"ז דכתיב "תורה אחת יהיה לכם", ר"א סובר שכמו שבע"ז אף שהתורה אמרה לא תעשה אי עביד חייב ה"ה הכא, ולרבי יהושע דווקא בע"ז חייב משום שלא קיים מצוה, אבל הכא שקיים מצוה פטור.

לרב יהודה (וכן איתא בברייתא בשם ר"מ) המל של ע"ש בשבת פטור לכו"ע, כיון שעשה מצוה, ונחלקו במל של אחד בשבת בשבת אם דומה לעבודת כוכבים כנ"ל, או דשאני הכא שהוא טרוד במצוה.

ורב חייא שונה בשם ר"מ שהמחלוקת היא במל של אחד בשבת בשבת, אבל היכא שמל של ערב שבת בשבת חייב אף לרבי יהושע למרות שיש מצוה במילתו, באופן שכבר מל של שבת בערב שבת, משום שלא ניתנה שבת לידחות להאי גברא.

סיום דיני מילה

תינוק שנולד בבין השמשות נימול ביום התשיעי לפי הצד שהזמן שנולד בו עדיין היה יום, ואינו נימול בשבת או ביו"ט דשמא זה אינו זמנו ומילה שלא בזמנה אינה דוחה שבת או יו"ט, ונמצא שאם היום התשיעי הוא שבת נימול בעשרה, ואם יש יו"ט אחר השבת נימול ביום י"א ללידתו, ואם יש ב' ימי ראש השנה ושבת נימול ביום י"ב ללידתו.

חולה נימול ז' ימים אחר שיבריא כמו שממתינים אחרי הלידה, והגמ' דנה אם מונים את הימים מעת לעת או לא.

קל"ז: ציצין המעכבין – אם נשאר בשר החופה רוב גובהה של עטרה במקום אחד אפי' אינו רוב הקיפה, הרי זה מעכב את המילה, ואינו אוכל בתרומה אם הוא כהן כיון שהוא ערל.

אם היה בעל בשר וכאשר האבר מתקשה אינו נראה מהול מתקנו מפני מראית העין, ואם כשמתקשה נראה מהול א"צ לתקנו, נראה ואינו נראה לשמואל צריך לתקנו ובברייתא איתא שרשב"ג א"צ לתקנו.

מל ולא פגע – גילה את המילה, כאילו לא מל.

ברכות המילה – המוהל מברך אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על המילה, ואבי הבן מברך אשר קדשנו במצוותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, והעומדים אומרים כשם שנכנס לברית כך יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים. רבינו שמואל הנהיג שאבי הבן מברך לפני המוהל, דלשון להכניסו משמע להבא, ועוד

דכל המצוות מברך עליהם עובר (-קודם) לעשייתם. ור"ת החזיר המנהג לקדמותו שקודם המוהל מברך ואבי הבן מברך אחר המילה, דלהכניסו משמע גם לשעבר, ורק מי שעושה המצוה בעצמו צריך לברך עובר לעשיתו. והמברך אומר אשר קידש ידך מבטן (-יצחק, על שם "אשר אהבת", שנתקדש לפני שנולד. רש"י. ולתוס' זה אברהם, וחק בשאר שם זה יצחק, וצאצאין חתם זה יעקב), חוק (-של מילה) בשאר (-בבשרו) שם וצאצאיו חתם באות ברית קדש, על כן בשכר זאת אל חי חלקנו, צוה להציל ידידות שארינו משחת (-מגיהנום), למען בריתו אשר שם בבשרנו, ברוך אתה ד' כורת הברית.

במילת גרים המברך אומר אשר קדשנו במצוותיו וצונו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית שאילמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת, ברוך אתה ה' כורת הברית.

במילת עבדים המברך אומר אשר קדשנו במצוותיו וצונו למול את העבדים ולהטיף מהם וכו' כנ"ל במילת גרים.

תולין

עשית אהל בשבת ויו"ט

העושה אהל קבוע בשבת חייב חטאת משום תולדה של מלאכת בונה, והסותרו חייב משום תולדה של מלאכת סותר, וי"א שאהל עראי אסור לעשותו או לסותרו מדרבנן גזירה אטו אהל קבע, ולהלן יבוארו פרטי הדינים בזה.

תלית משמרת ביו"ט – לרבי אליעזר מותר לתלות את המשמרת שמוסגים בה שמרי יין ביו"ט, אע"פ שזה נעשה כאהל על חלל הכלי, ואף שר"א אסור להוסיף על אוהל עראי, ועל כן אסר ר"א לפקוק את פקק החלון אם הוא לא קשור ותלוי, ואפי' ביו"ט, (וחכמים מתירים גם בשבת, אבל לעשות אהל עראי בתחילה אסור גם לחכמים), הכא ביו"ט שרי משום מכשירי אוכל נפש, דמצינו שר"י מתיר מכשירי אוכל נפש ביו"ט היכא שא"א לעשותם מערב יו"ט, ור"א מתיר אף בדאפשר לעשותם מערב יו"ט, אבל בשבת אסור לתלות מתחילה. וכתבו התוס' (ד"ה דרבי) שירק באיסורים דרבנן מתיר ר"א באפשר לעשותם מאתמול. והקשו התוס' מנלן שרבי יהודה חולק בזה.

קל"ח. ולחכמים אסור לתלות משמרת ביו"ט. לרב יוסף האיסור הוא מדאורייתא, ולאביי אסור מדרבנן משום עובדין דחול.

מתי יש חיוב חטאת בעשית אהל – העושה אהל קבוע בשבת חייב חטאת, אבל גוד (-נוד העשוי מעור בהמה ועוברי דרכים תולים אותו וממלאים בו יין או חלב, והרוח עוברת מתחתיו ומצננת את היין שלא יתקלקל, ולאחר שנמתח הוא דומה לאהל), ומשמרת, וכליה שיש בגגה טפה, וכסא גלין שהוא עשוי ממכה חלקים המתפרקים ומתחברים, ומיטה כמו של קרמנאי, אף שאסור לעשותם משום אהל עראי (וכסא גלין ומיטה שמא יתקע. ולתוס' כסא גלין היינו מיטה שמושיבים אותה ואח"כ פורסים עליה את העור, והאיסור משום אהל) אין בזה חיוב חטאת, ומיטה כמו שלנו שהיתה זקופה או מוטה, וכסא טרסקל (-כסא מתקפל. וכתבו התוס' ד"ה כסא) דאיירי שהעור קבוע בכסא, דאי לא הכי אסור ואסלא (כעין כסא טרסקל אלא שהמושב נקוב לצורך בית הכסא) מותר לנטותם לכתחילה מפני שהם כבר עשויים ועומדים. (וגוד כנ"ל) בכיסא שהוא מתוקן במקומו ברצועותיו מותר לנטותו ע"י שני בני אדם שאז זה לא

נמתח טוב, אבל באדם אחד שמתח על יתד בצד אחד וקושרו בה ואח"כ ביתד השני וקושרו בה, וזה נמתח טוב אסור. קל"ח:). וכתבו התוס' (שם) שאם עושה קודם את האהל ואח"כ את הדפנות מותר, דאין דרך לעשות כך אהל, וכן אם המחיצות לא מגיעות לקרקע מותר אף אם מניח קודם את המחיצות.

נתינת שמרים למשמרת - לרבי אליעזר מותר לתת שמרים למשמרת ולסגנן, דאין דרך בורר בכך. ולחכמים רק ביו"ט מותר מפני שאם היה עושה זאת מערב יו"ט זה לא היה משובח כמו אם עושה ביו"ט (תוד"ה תולין), אבל בשבת אסור, לרב כהנא הנותן חייב חטאת, ולרב ששת פטור אבל אסור, דמי איכא מידי שרבנן מחייבים חטאת ור"א מותר לכתחילה, (ומה שמצינו שר"א מתיר לצאת לכתחילה בעיר של זהב מפני שאשה חשובה יוצאת בו ואין דרכה להורידו כדי להראותו, אף שר"מ מחייב חטאת דס"ל שהוא משאוי ולא תכשיט, שם חכמים סוברים שפטור אבל אסור דתכשיט הוא וחיישין דילמא שלפא ומחויא).

התראת משמר - לרבא מתירין במשמר משום בורר, שהרי הוא נוטל אוכל ומניח פסולת כמו בבורר, וה"ה אם התרו בו משום מרקד הוי התראה, ולרב זירא מתירין בו משום מרקד, שהרי הפסולת נשארת למעלה והאוכל יורד למטה כמו במרקד, אבל אם התרו בו משום בורר פטור, דבבורר הפסולת למטה.

שטיחת טלית כפולה - טלית כפולה (-טלית השטוחה ע"ג ארבע יתדות וישנים תחתיה, וראשיה משתלשלים בצדדים ומגינים מפני החמה) אסור לשוטחה בשבת, ואם שטח פטור, ואם היה חוט או משיחה כרוכים עליה מבעוד יום כשהיא מקופלת מותר לנטותה לכתחילה דהוי כמוסיף על אהל עראי. ובתוס' מסתפקים אם מותר דווקא בשייר בה טפה, או שהחוט או המשיחה מועילים אף בלא ששייר טפה. תוד"ה כרך.

וילון מותר לנטותו ולפרקו דאין אהל אלא דבר העשוי כעין גג.

קל"ח: פריסת ופירוק כילה - כילה אסור לפורסה בשבת אפילו בעשרה בני אדם, אא"כ כרוכים עליה חוט או משיחה שאז מותר גם לפרקה, (ורב מנשיא לא רצה להתיר זאת לבני בשכר, לפי שאינם בני תורה ויבואו להקל יותר. קל"ט). וכילת חתנים שאינה פרוסה על ד' עמודים כשאר כילות אלא על שתי עמודים שעליהם מונח קנה, מותר לנטותה ולפרקה, אבל אם יש בגגה או ג' טפחים סמוך לגגה רוחב טפה, או שיש בשיפועה טפח דכילה זו אינה עשויה לישן תחתיה. רש"י. והתוס' (ד"ה שאין) הקשו דאם אין טפח בשיפוע למאי חזי, וכתבו דדווקא לפרש שהסדין מונח ע"ג קנים מרובים ואינו מתוח אלא הוא נופל בין קנה לקנה ואין בשיפוע שבין הקנים טפה. וי"מ שאם אין טפח בגובה יו"ט מותר, כמו שמותר לישן בכילה כזו בסוכה ואינו אהל לענין ק"ש, וכתבו התוס' שיש לחלק בין שבת לסוכה וק"ש, דשיפועי אהלים כאהלים דמו, ורבינו שמואל לא גורס דין זה, משום שבסוכה מבואר ששיפועי אהלים לאו כאהלים דמו, וכתבו התוס' ד"ל דשם איירי שאין טפח בשיפוע, או שירוד מצידי המיטה טפח, אסור מפני שטפה זה נעשה בקיר ואהל המיטה נעשית לו לגג.

מותר לצאת עם **כובע בשבת** אע"פ שהוא רחב טפח, כמו שאם הניח טליתו על ראשו והרחיקה טפח מותר, אמנם אם הכובע אינו מהודק אסור לצאת בו בשבת שמא יעוף מהרוח ויבוא לטלטלו ד' אמות. רש"י. ולר"ח (תוד"ה הא דמיהדק) אם הכובע נכפף מותר, אבל באינו נכפף אסור מפני שזה נראה כאהל.

עניינים שונים

כירה שנשמטו ב' מירכותיה אסור לטלטלה בשבת, ואם נשמטה ירך אחת, לתנא דברייתא מותר לטלטלה דבאחד ליכא חשש כולי האי, ולרב אסור גזירה שמא יתקע בחוזק והוי בונה.

לרב עתידה תורה שתשתכח מישראל, וכן איתא בברייתא, ולרשב"י ח"ו שתשתכח תורה מישראל, ורק לא ימצאו הלכה ברורה בטעמים שלא יהיה בה מחלוקת ומשנה ברורה במקום אחד. ועתידה אשה שתטול ככר של תרומה ותחזור בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לידע אם טמאה היא אם טהורה היא ואין מבין לה, והיינו שאף שידעו לומר לה טומאתו כיון שזה מפורש בפסוק דכתיב "מכל האוכל אשר יאכל", לא ידעו אם כשנמצא שרץ בתנור שבתוכו פת, האם הפת היא ראשון לטומאה, מפני שרואים את התנור כאילו הוא מלא טומאה, כמו שאמרו רב אדא בר אבהו, או שהיא שניה לטומאה, דלא אמרינן שהתנור מלא טומאה כדמצינו בברייתא שמדכתיב "כל אשר בתוכו יטמא, מכל האוכל אשר יאכל" לומדים שרק אוכלין נטמאים באויר כלי חרס ולא אוכלין ומשקין.

קל"ט. דינים שאינם הגונים - אם ראת דור שצרות באות עליו צא ובדוק בדיני ישראל. ואין הקב"ה משרה שכנינו על ישראל עד שיכלו שופטים ושוטרים רעים מישראל, אם יתבטלו הדינים הרשעים שמטים את הדין יתבטלו נוגשי שוטרי עובדי כוכבים, (ואם יתבטלו גסי הרוח יתבטלו המסיתים והמדיחים).

אין ירושלים נפדית אלא בצדקה.

יוסף לא שתה יין מיום שפרש מאחיו, אחיו י"א שלא שתו כלל יין וי"א שרק לא השתכרו.

בשכר "וראך ושמוח בליבו" על אף שאהרן היה גדול ממשוה ונגלית לו שכניה לפני משה זכה אהרן לחושן המשפט על ליבו.

כישות בכרם לר"ט אינה כלאים מפני שזה אילן, ולחכמים זה כלאים מפני שזה ירק, ובחז"ל שכלאים נוהגים שם רק מדורבן הלכה כדברי המיקל בארץ כמו בערלה, אמנם כתבו התוס' (ד"ה ולישלח) שדווקא במחלוקת אם יש אסור כלאים במין מסוים, הלכה בחז"ל כדברי המיקל, אבל במחלוקת אם יש כלאים דווקא בחיטה שעורה וחרצן במפלות יד, אי לא ס"ל הכי אין הלכה כדברי המיקל. ורב מנשיא לא רצה להתיר לבני בשכר לפי שאינם בני תורה ויבואו להקל יותר, ורב התיר לזרוע כישות בכרם, רב עמרם חסידא אסר והלקה על זה, ורב משרשיא נתן לתינוק נכרי לזרוע, דס"ל שבחז"ל מותר, ומי"מ ישנה כמה שאפשר כדי שלא ילמדו ממנו. רש"י. והתוס' (ד"ה רב עמרם) כתבו שאף שבחז"ל הלכה כדברי המיקל, במקומם לא היו בני תורה ולא נתן לתינוק ישראל, דאתי למיסרך, (ומי"מ כתבו התוס' (ד"ה וליתן) שמותר לתת לתינוק לשתות כוס של ברכה של מילה ביוה"כ, כיון שזה לא דבר קבוע, אבל כוס של יוה"כ שזה קבוע אסור דילמא אתי למיסרך. ורב אחא בר יעקב סובר שאין לחוש לאתי למיסרך), וגדול נכרי אתו לאחלופי בישראל.

דיני שבת ויו"ט

קל"ט: קבורת מת ביו"ט - ריו"ח התיר לקבור מת ע"י נכרים ביו"ט הסמוך לשבת, ואין ידוע אם יו"ט חל בערב שבת ומת בו ביום והתיר מפני שמחר לא יוכלו

להתעסק בו, או שיו"ט חל במוצ"ש ומת בשבת והתיר מפני שהמת מסריח. ורבא התיר ביו"ט ראשון ע"י נכרים אם מת בשבת שבערב יו"ט, וביו"ט שני ע"י ישראל, ואפי" ביו"ט שני של ראש השנה (משא"כ ביצה שנולדה בראשון אסורה בשני ובשאר ימים טובים מותרת), ורב מנשיא לא רצה להתיר לבני בשכר אפי" ביו"ט שני וע"י נכרים, לפי שאינם בני תורה.

אלו חוטים טפלים לבגד לענין טלטול - מותר להתעטף בכילה ובכסכסיה רצועות התלויות בה ועשויות לנטות בהם את הכילה ולצאת לרה"ר, כיון שהחוטים בטלים לכילה, אבל היוצא לרה"ר בטלית שאינה מצויצת כהלכתה חייב חטאת דכיון שאין כהלכתו אין הבגד צריך את הציציות, דחשיבי כיון שהם של תכלת (ור"ה מפרש כיון שדעתו לתת בטלית ציצית רביעית) ולא בטלי ואינם ממש מן הבגד. וכתבו התוס' (ד"ה הא) שעל זה סמך רבי להניח באבנטו רצועות התלויות בו, ויש שקושרים בהם בתי שוקיים דבטלי ולא חשיבי כולי האי.

דיני הערמה - מותר להערים ולתלות משמרת ביו"ט כדי להניח בה רימונים ולהניח בה רימונים ואח"כ יתן בה שמרים. ומותר להכין שכר של תמרים או של שעורים במועד כדי לשתות ממנו אע"פ שיש לו אחר, ואחר שהכינו ישתה מן הישן, ושאינו ממשמרת שצריך לתת בה רימונים, כיון ששם מוכחא מילתא לאיסור, דסתם תולה משמרת לשמרים הוא תולה, משא"כ בשיכר הרואה אומר לצורך המועד הוא. וצורבא מרבנן עביד הערמה לסתום נקב חבית ע"י שום להצניעו, וכן לעבור במעבורת של נכרי ע"י שישן בה, שכיון שאיסורם מדרבנן לא חיישין בת"ח שיעשה באופן האסור.

הכנת מאכלים בשבת

ברירת יין בשבת - מותר לתת בשבת מים ע"ג שמרים הנתונים במשמרת מבעוד יום, כדי שיהיו צלולים. ומסננים את היין בסודרים ובכפיפה מצרית, ובלבד שלא יעשה גומא מן הסודר בפי הכלי כעובדין דחול, אי נמי אתי לידי סחיטה, ושלא יהיה חלל טפח כשיעור אהל בין הכפיפה לקרקעית הכלי, (אמנם מותר לפרוס בגד על חלק מגיגית יין ולא על כולה). ומותר לתת יין צלול ומים צלולים למשמרת בשבת, אבל בעכורים אסור, ובין הגיתות שרגילים לשתות בלא סינון מותר אף בעכורים. בביתו של רב פפא שפכו בנחת יין מכלי לחבירו, ואף שכששופך בסוף את הניצוצות בוררים את היין מן השמרים שהם נשארים בשולי הכלי, לבי רב פפא הניצוצות אינם חשובים וכשמגיע לניצוצות משליך אותם עם הפסולת.

אסור להדק קשים וקיסמים בחזקה בפי החבית דמיחזי כמשמרת.

ק"מ. מותר לתת ביצה במסנתת של חרדל שע"ז החלמון של הביצה יורד עם החרדל והוא נותן צבע בחרדל, והחלבון נשאר למעלה עם הפסולת, כיון שאין עושים אותה אלא לגוון שגם החלבון הוא אוכל, אלא שהחלמון יפה לגוון ולא החלבון. ורבינו הלוי מפרש שמסננים את הביצה לתוך התבשיל שנמצא בקערה שהיא כלי שני כדי ללבנו, ובמסנתת של חרדל שזה שינוי מותר.

חרדל שלשו אותו בערב שבת י"א שמותר למחותו בשבת רק בכלי שזה שינוי אבל ביד הוא מתמחה יותר, וי"א שרק ביד מותר שזה אין דרכו בחול, וי"א שבשניהם מותר, וי"א שבשניהם אסור, ולמר זוטרא להלכה מותר לערבו בנחת בין ביד בין בכלי ולתת לתוכו דבש אבל לא יטרוף בכף כדרך שטורפים ביצים בקערה

בכה, וכן מותר לערב בנחת שמן וחומץ בשחליים, ושום שריסקו מערב שבת מותר לתת בתוכו בשבת פול וגריסים, ולא ישחוק אלא יערב.

אנומלין - מותר לעשות אנומלין בשבת, והיא עשויה מיין דבש ופלפלין. ולר"י בשבת מותר לעשות בכוס וביו"ט בלגין ובמועד בחבית, ולרבי צדוק מותר תמיד לפי צורך האורחים. ואסור לעשות **אלונטית** בשבת מיין ישן מים צלולים ואפרסמון, שזה עשוי לצנן לאחר המרחץ דוגמת רפואה.

שריית חילתית - אין שורין את החילתית אפי' בצונן, ורבי יוסי אסור בחמין ופושרין ומתיר בצונן, ומי שחש כבדות בליבו ושתה חילתית שרויה ביום חמישי וביום שישי, מותר לשרות בשבת, מפני שאם לא יעשה כך יסתכן, ולשתות מותר אפי' בלא סכנה מפני שגם בריאים רגילים לשתות משקה זה. ואם שרה באיסור, רב אדא אמר שחייב חטאת, ולאביי אין לחייבו חטאת כמו שהשורה בשר חי במים פטור, אלא איסורו מדרבנן משום עובדין דחול. ומותר לתת את החילתית לתוך החומץ ומטבל בו מאכלו.

אסור ליתן מים על הכרשינים כדי שהפסולת תצוף למעלה, וכן אסור לשפשפם ביד להסיר פסולת, דהוי בורר, אבל מותר ליתנם לתוך הכברה או הכלכלה, ולרבי אליעזר בן יעקב אסור להשתמש בכברה כלל.

אסור לתת תבן בכברה כדי שירד המוץ וכן אסור לתיתו במקום גבוה כדי שהרוח תעיף את המוץ, אבל מותר לתת תבן בכברה כדי לתיתו לתוך האיבוס, אע"פ שפעמים הפסולת נופלת דרך נקבי הכברה, וכו"ש דס"ל דדבר שאין מתכוין מותר.

דיני טלטול בשבת ודינים נוספים

מותר לשפשף בשבת בגד פשתן כיון שכוונתו לרככו ולא ללבנו, אבל בסודר אסור דמחזי כמלבן, מפני שיותר מקפידים על ליבנו וצוהרו של סודר מאשר של כתונת.

ק"מ: מדיני מוקצה - כתונת פשתן שנתכבסה ושטחו אותה על קנה כדי ליבשה, מותר להורידה מהקנה, אבל אסור להוציא את הקנה כיון שהוא עומד להסקה, ואם הוא קנה של אורגים מותר מפני שיש עליו תורת כלי. אגודה של ירק אע"פ שאינה ראויה למאכל אדם אם היא ראויה למאכל בהמה מותר לטלטלה. בשר חי מותר לטלטלו אבל דג חי אסור מפני שבשר נאכל חי ודגים לא.

הגמ' מביאה כמה הנהגות של ת"ח לשמור על כספו ובגדיו, והנהגות צניעות, וכמה הנהגות בין איש לאשתו שלימד רב חסדא את בנותיו.

בל תשחית - לרב חסדא מי שיכול לאכול פת שעורים לא יאכל פת חטים משום בל תשחית, ולרב פפא מי שיכול לשתות שיכר לא ישתה יין משום בל תשחית, ולא היא דבל תשחית של גופו חשוב יותר.

טלטול לצורך אכילת הבהמה - לרבי דוסא מותר לגרוף עפרורית ממקום אכילת שור העומד לפיטום כדי שלא תתערב העפרורית במאכל ויקוץ במאכלו, ודווקא באיבוס של כלי שאינו משווה גומות, וחכמים אוסרים בשניהם גזירה אטו איבוס של קרקע, ובאיבוס קרקע שמשווה גומות לכו"ע אסור, ואפי' לר"ש שמתיר דבר שאינו מתכוין, כאן חוששים שיתכוין כיון שרגילים להשוות גומות. תוד"ה אבל. וכן מותר לרבי דוסא לסלק את התבן

כשהוא רב לצדדים כדי שלא יטנף ברעי, וחכמים אוסרים דיש בו מה שנמאס במדרס רגליו ולא חזי.

נוטלים מלפני בהמה זו ונותנים לפני בהמה אחרת, ודווקא מחמור לשור, דחמור אין לו רירין והשור אוכל מה שהיה לפני החמור, אבל משור לחמור אסור מפני שהמאכל נמאס ע"י הרירין.

קמ"א. טלטול בגופו - קש הנמצא ע"ג מיטה בסתמא הוא עומד להסקה והוא מוקצה ולכן אם בא לשכב עליו ורוצה שיהיה רך אסור להזיזו בידו ורק בגופו (-בכתפיו) מותר, דטלטול מן הצד לאו שמיה טלטול, אבל אם הוא עומד למאכל בהמה, או שהניח עליו כר או סדין שזה גילוי דעת שהוא עומד לשכיבה, יש עליו תורת כלי ומותר לנענעו בידו. רב נחמן אסור להוציא צנן מהקרקע שהוא טמון שם כדי לשומרו אם החלק הרחב למטה כיון שמזיז עפר, ומבואר מדבריו דטלטול מן הצד שמיה טלטול, ומתני' דלא כרב נחמן.

מכבש של בעלי בתים העשוי משני לוחות ארוכים וכבדים שביניהם מניחים את הבגדים וכובד העליון מיישר את הבגדים, ויש בתחתון ד' עמודים שהם נכנסים לנקבים שיש בעליון, ותוחבים יתד בנקב העמוד כפי מה שהוא רוצה לכבוש, מותר להתירו ולהוציא הבגדים לצורך שבת, ואסור לכבוש בו בשבת מפני שזה צורך חול, מכבש של כובסים אסור אף להתירו מפני שהוא מהודק כדי לתקן את הבגדים והתרה שלו דומה לסתירה, ור"י מתיר להתירו אם היה מותר מערב שבת.

כתישה בשינוי - רב יהודה מתיר לכתוש פלפלי בקת הסכין ודווקא אחד אבל ב' לא, ורבא מתיר אפילו הרבה, כיון ששינה מדרך הכתישה בריחיים או במדוכה. שיטת ר"ח (תוד"ה הני פלפלי) שדווקא ביו"ט רב יהודה מתיר ולא בשבת, אבל התוס' כתבו דבשבת מותר ע"י שינוי, אבל ביו"ט מותר ללא שינוי אפי' במדוך של אבן כשאר תבלינים, כיון שאם ידוך אותם מערב יו"ט יפוג טעמם, וגם אינו יודע מערב יו"ט אם יצטרך להם כיון שלא כל תבשיל צריך פלפלין (משא"כ מלח שכיון שלא שייכים בו ב' הטעמים צריך לדוכו בשינוי), אמנם אם ידע מערב יו"ט שיצטרך פלפלין אסור לדוכם במדוך של אבן, אבל בשל עץ מותר, ושומים מותר לדוך אפי' אם ידע מערב יו"ט שיצטרך לדוכם, כיון שהם מפיגים הרבה מטעמם, ולא יעזור שיתן יותר שומים, שהרי מטעם זה מותר לשחוט ולבשל ביו"ט, וגם רוח רעה שורה על שומים שדך אותם מערב יו"ט.

טלטול מים שעל גופו - הרוחץ במים ויוצא, ינגב עצמו ואח"כ יצא כדי שלא יטלטל את המים שעליו ד' אמות בכרמלית, אבל עצם הירידה לתוך המים מותרת אף שמזיז המים ד' אמות, דכוחו בכרמלית לא גזרו.

קינוח טיט שעל גב רגלו - י"א שמותר לקנחו בקרקע, ולא בכותל דמחזי כבונה. לרבא מותר בכותל כיון שזה בנין חקלאה, אבל בקרקע אסור שמא יבוא לאשוויי גומות, ואף שרבה פוסק כר"ש שדבר שאין מתכוין מותר, הכא חוששים שישוה גומות כבונה. (תוד"ה דילמא). מר בריה דרבנא אסור בכותל משום בונה ובקרקע משום אשוויי גומות, וס"ל שיקנחו בקורה המוטלת ע"ג קרקע. ורב פפא מתיר בשניהם דאין דרך מתכוין בכך וקיימא לו כר"ש דדבר שאין מתכוין מותר.

כמה דברים שאסרו משום גזירה - אין לשבת בפתח המבוי ליד הלחי כשאינו רואה את הלחי שמא יפול לו חפץ ויביאו. ואין לצדד גיגית ע"ג קרקע שמא ישווה גומות. ואין להדק מוכים בפי פך משקה שמא יבוא לידי סחיטה.

טיט שע"ג בגדו משפשפו מבפנים או יגררו בציפורן ואין בזה משום מלבן כיון שאינו נותן שם מים, וכיון שזה מבפנים לא מוכחא מילתא לאיתחזווי למלבן, אבל לא ישפשפו מבחוץ, ושע"ג מנעלו יגררו בגב הסכין, ודווקא ממנעל חדש אבל ממנעל ישן אסור מפני שקולפו והוי ממחק, ורב חייא אוסר.

קמ"א: לא יסוך רגלו בשמן כשהיא בתוך המנעל או הסנדל משום שהוא מעבד אותו, אבל מותר לסוך רגלו ואח"כ להכניסה למנעל או לסנדל, ודווקא בשמן בשיעור הראוי לצחצחו, ובאינו מתכוין לצחצחו, אבל בשיעור הראוי לעבד או שמתכוין לצחצחו אסור. ומותר לסוך גופו ולהתגלגל ע"ג עור.

באיזה מנעל אסור לצאת בשבת - מנעל גדול ממידת הרגל אין יוצאים בו בשבת שמא יפול ויבוא לטלטלו, (אבל בחלוק גדול מותר מפני שאין חשש שיפול, ואין חוששים שיורידו, מפני שלא ילך ערום ברה"ר), מנעל מרופט (-קרוע מלמעלה) אסור לאשה לצאת בו שמא יצחקו עליה ותורידו ותטלטלו, (ולא תחלוץ בו כיון שאינו נעל מעליה, ואם חלצה חליצתה כשרה, אך אם אינו חופה את רוב הרגל לא הוי חליצה אף בדיעבד. תוד"ה במנעל), וכן אסור לאשה לצאת בשבת במנעל חדש מפני שאשה מקפידה אם המנעל אינו מתאים למידת רגלה, ואם יצאה בו אפי' שעה אחת בערב שבת מותר מפני שכבר ראתה שהוא מתאים לה ואינה מקפידה על גודלו.

מנעל שע"ג האימוס, לר"א דס"ל שאינו מקבל טומאה אסור לטלטלו כיון שאינו נחשב כלי כל זמן שהוא מחוסר הוצאה, אא"כ הוא רפוי דאז אינו נחשב מחוסר הוצאה, ולרבנן דס"ל שמקבל טומאה מותר לטלטלו, והיינו לרבא דס"ל שכלי שמלאכתו לאיסור (-האימוס שמלאכתו לתקן נעלים) מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו כיון שיש עליו תורת כלי, ולאביי שכלי שמלאכתו לאיסור אסור לטלטלו לצורך מקומו, מותר רק ברפוי שהמנעל נשטט מאיליו וא"צ לטלטל את האימוס.

נוטל

טלטול דבר התר שיש בו מוקצה

מותר להטות דבר התר כדי להפיל ממנו דבר מוקצה, היכא שהדבר התר לא נעשה בסיס למוקצה, וכגון שלא הניחו שם בכונה, ואם א"א להטות מותר אף להגביה את הדבר התר ולהפיל את המוקצה. ובתינוק המחזיק מוקצה בידו, יש אופנים שמותר להגביהו עם המוקצה, ויש אופנים שאסור, וכדלהלן.

טלטול תינוק עם מוקצה - מותר לאב לטלטל בחצר את בנו עם אבן בידו, ודווקא כשיש לבן געגועין על אביו שאם לא יטלנו יחלה, דלא אסרו טלטול שלא בידים במקום סכנת חולי. רש"י. (וכתבו התוס' ד"ה ונשדיניהו) שאין אומרים שהאב ינער את האבן מיד התינוק, מפני שהתינוק יצעק ויבכה. ואין האבן בטלה לתינוק (כמו שהיא בטלה לפירות וכדלהלן) משום שטלטול התינוק אינו נצרך כל כך. ואף שישירי כוס בטלים לכוס, שאני ישירי כוס שאינם חשובים כלל). אבל בלא געגועין אסור, כמו שחייב משום הוצאה במוציא אדם אחר ובגדיו בידיו, ופטור אם לובשם עליו, אבל אם יש דינר בידו אסור אפילו לאחוז בידו תינוק המהלך בגליו, דילמא נפל ואתי אבוא לאתווי. המוציא תינוק חי וכיס תלוי בצווארו אף למ"ד חי נושא את עצמו שאינו חייב על הוצאת התינוק חייב על הוצאת הכיס, דאינו מבטל הכיס לגבי תינוק כמו שמבטל המיטה לגבי חי. המוציא תינוק מת וכיס תלוי בצווארו

פטור על התינוק לר"ש הפוטר במלאכה שאינה צריכה לגופה, וגם על הכיס פטור משום דאגב מרריה מבטיל ליה לכיס, אי נמי משום מלאכה שאינה צריכה לגופה, ומשום שלא הוציא כדרך המוציאין. תוד"ה תינוק.

קמ"ב. טלטול כלכלה עם אבן בתוכה- אם אין בכלכלה פירות אסור לטלטלה משום בסיס, ואם יש בה פירות שעיקר הכלכלה היא בסיס לפירות ולא לאבן, ישליך את הפירות ויקחם ביד ויחזירם לכלכלה בלא האבן, ואם הם פירות שיטנפו ע"י שישליכם ינערום וישליך את האבן, ואם הכלכלה פחותה והאבן נעשית דופן לכלכלה מותר לטלטלה.

תרומה טהורה וטמאה שהם בכלי אחד, אם צריך לטהורה והטהורה למעלה יקחנה בידיים, (וכתבו התוס' ד"ה הכא) דאיירי שהפירות נמצאים בתוך סלים קטנים הנמצאים בסל גדול, אבל אם הפירות מונחים יחד בלי כלים נפרדים לא אומרים שיקח את הטהורה בידיים, ואם היא למטה ישליך הכל ויקח את הטהורה, ואם הם פירות המיטנפים, אם הוא צריך לפירות מותר לטלטלם עד השלחן ושם הוא ישליך הכל ויקח את הפירות הטהורים, ואם הוא צריך למקומם מותר לקחת הכל ביחד אף אם הטהורה למעלה, כשם שמותר לטלטל כר שעליו מעות בצריך למקומו.

מדומע- סאה תרומה שנפלה בשבת למאה של חולין, לרשב"א נותן עיניו בצד זה להעלותו לתרומה, ואוכל מצד אחר, ור"י מתיר מטעם זה אף להעלות אחד ולאכול את כל השאר, דכיון שיכול לאכול ע"י נתינת עין, ממילא אין תיקון בהעלאתו. והנה מצינו שנחלקו ר"א וחכמים היכא שנפל תרומה לפחות ממאה חולין (מכאן מוכיחים התוס' שתרומה עולה באחד ומאה עם האיסור), ונפל מן המדומע למקום אחר, שלר"א התרומה מדמעת כתרומת ודאי, ולחכמים מדמעת לפי חשבון כגון אם נפלה לשישים חולין דנים שיש בה אחד משישים תרומה, והגמ' אומרת שאין לומר שמותר לר"א להוציא מדומע בשבת מטעם שאנו אומרים שכאילו התרומה מונחת בפני עצמה ואינה מעורבת, דלא אמר ר"א אלא לחומרא ולא לקולא דנימא שמי שמעלה אותה בשבת לא נחשב מתקן. עוד מצינו שנחלקו ת"ק ור"ש היכא שנפל פחות מאחד ממאה וחזר ונפל עוד פחות ממאה קודם שהגביה, שלת"ק התערובת אסורה ולר"ש מותרת, והגמ' אומרת שאין להתיר לר"ש להוציא מדומע בשבת דס"ל שרואים כאילו התרומה מונחת בפני עצמה, דלא נחלקו אלא אם זה נחשב שנפלו בבת אחת ואין כאן אלא חמישים, או שהראשונה כבר התבטלה, וממילא מתבטלת גם השניה.

קמ"ב: אבן שעל פי החבית- המניח אבן על החבית מדעתו, נעשית החבית בסיס לאבן ואסור לטלטל את החבית כלל ואפ"י להטותה אסור, אבל אם שכח את האבן על החבית בבין השמשות, יכול להטות את החבית כדי שהאבן תפול, ולא יקח האבן עצמה אלא יטרח בהתירא, כרשב"ג שאמר שהבורר קטנית ביו"ט אף לב"ה שיכול לברור פסולת מתוך האוכל בחיקו או בתמחויו (דלב"ש מוציא את האוכל והפסולת נשארת בכלי) זה דווקא כשהאוכל מרובה, אבל אם הפסולת מרובה יוציא האוכל מתוך הפסולת כדי שיטרח בהתירא ולא באיסורא. לרש"י הטעם הוא שכשהפסולת מרובה אם יוציא את האוכל זה יותר טירחא, ולר"ת כשהפסולת מרובה היא לא בטילה לאוכל. ואף שכאן האוכל מרובה על הפסולת, מ"מ כיון שאם ירצה להוציא את כל היין

מהחבית יצטרך להרימה, על כן צריך להטות את החבית. לרש"י התשובה היא שכך זה פחות טירחא, ולר"ת התשובה היא שכיון שהאוכל לא ניכר כלל ואינו יכול לטלו ללא סילוק האבן ממילא אין האבן בטילה לאוכל. ואם היתה החבית בין החביות והוא חושש שהאבן תפול על החביות ותשברם, או שיש שם כלי זכוכית, מגביהה למקום אחר ומטה אותה והאבן נופלת.

מעות שעל הכר- השוכח מעות על הכר, אם הוא צריך את הכר, מנער את הכר שיפלו המעות, ואם הוא צריך את מקום הכר מטלטל את הכר עם המעות למקום אחר, ואם הניח את המעות ככוונה אסור לטלטל את הכר משום שנעשה בסיס לדבר האסור. **ואם יש על הכר דבר מאוס** מקנחו בסמרטוט ולא ישפוך עליו מים, דסתם כר הוא מבגד ושרייתו זהו כיבוסו, ואם הכר הוא מעור ישפוך מים עד שיכלה הדבר המאוס דשרייתו לא זהו כיבוסו, אבל לכבסו ממש אסור, דסתם כרים וכסתות הם רכים ששייך בהם כיבוס.

טלטול מוקצה ע"י שמניח עליו ככר או תינוק- כמה אמוראים התירו בשוכח מוקצה במקום שאינו משתמר לטלטלו משם ע"י שמניח עליו ככר או תינוק, וריו"ח התיר לטלטל דסקיא מלאה מעות בסרטיא שהיא רשות הרבים, וטלטלה פחות פחות מד' אמות או ע"י מחיצה של בני אדם, למר זוטרא כך ההלכה, אבל לרב אשי לא התירו לטלטל ע"י ככר או תינוק אלא מת בלבד שאינו כבוד הבריות שיהא מונח בחמה.

אלו דברים ראויים לשימוש ומותרים בטלטול בשבת או ביו"ט- מותר לטלטל עומרים כיון שראויים לשבת עליהם (ואדם חשוב יחמיר בזה כדי שלא ילמדו ממנו להקל באיסורים), לרבא מותר לטלטל בשר בן יונה חי ולא נמלה, כיון שראוי לאוכלו חי (ואדם חשוב יחמיר בזה כנ"ל), אבל אין מועיל להתיר מה שראוי לבהמה, שכיון שיהיה ראוי לאדם ע"י בישול אינו עומד לבהמה כר"י, ורבא כר"י ס"ל כמו שמצינו שאסר לטלטל ביו"ט עץ העומד להסקה כדי לחתות בו (לרש"י הטעם משום שעצים עומדים להסקה ולא לטלטול. ולתוס' הטעם משום מתקן מנא), וכן אסר להסיק בשברי כלים שנשברו ביו"ט דהוו להו נולד כיון שלא עמדו להסקה, אמנם רבא התיר להשליך מעיים של אווז לכלבים, דכיון שזה מסריח אם ימתין עד מוצאי יו"ט, דעתו עליהם לכלבים מערב יו"ט וממילא בבין השמשות זה היה מוכן לכלבים.

קמ"ג. סילוק פסולת מהשולחן- לב"ש מותר לסלק בידו עצמות (לרש"י איירי בקשות שאינן ראויות לכלבים, ולתוס' איירי בראוי לבהמה דאל"כ אסור) וקליפין של אגוזים, דלית להו לב"ש מוקצה, ולב"ה מסלק את הטבלה כולה שיש עליה תורת כלי ומנערה אבל לא יטלטל מוקצה בידיים וכו'. ורב נחמן סובר שב"ש כר"י וב"ה כר"ש. מותר לסלק מהשולחן פרוורים פחות מכזית (ומסייע ליה לריו"ח דס"ל שאסור לאבדם ביד ולכן לא זורקים אותם. והתוס' גורסים מותר לאבדם ביד), ושרביטים של אפונים או עדשים מפני שזה מאכל בהמה, והיינו כר"ש, אבל לר"י כיון שאתמול היה אוכל בתוך השרביטין זה לא עמד למאכל בהמה וממילא זה מוקצה.

טלטול גרעיני תמרים- גרעיני תמרי ארמייתא מותר לטלטלם כיון שהם ראויים אגב התמר שגם אותו מאכילים לבהמה כיון שהוא רע, וגרעיני תמרים של פרסיים שאין מאכילים את התמרים לבהמה אסור. ושמואל

טלטל גרעיני תמרים אגב פת דס"ל שמותר לאדם לעשות כל צרכיו בפת. ואף דס"ל כר"ש שמתיר, החמיר על עצמו מפני שהיה אדם חשוב. (תוד"ה שמואל). ורבא טלטלם אגב ספל מים. ואף דס"ל כר"י, הכא כיון דלא אפשר מאתמול מותר אף לאדם חשוב. (תוד"ה רבא). רב הונא בריה דרבי יהושע עשה אותם גרף של רעי (והגמ' מקשה שאסור לעשות גרף של רעי לכתחילה). רב ששת היה זורקם בלשונו, ורב פפא ורב זכריה בן אבוקולס היו זורקים אותם מאחורי המיטה.

ספוג אם יש לו עור בית אחיזה מקנחים בו את השולחן, ואם אין לו עור בית אחיזה אסור מפני שהוא נסחט בין אצבעותיו, ואף לר"ש דדבר שאין מתכוין מותר הכא אסור דהוי פס"ר, ובכלל גוונא מותר לטלטלו בשבת כשהוא נגוב ואינו מקבל טומאה דאינו לא כלי עץ ולא בגד ולא שק ולא מתכת.

חבית

קמ"ג: כמה מותר להציל מחבית שנשברה- חבית שנשברה מותר להציל ממנה לעצמו מזון ג' סעודות אפ"י בהרבה כלים, ובכלי אחד יכול להציל כמה שירצה, ואומר לאחרים בואו והצילו לכם כל אחד מזון ג' סעודות, אבל אסור לספוג את המשקין מהחבית, לרש"י הטעם הוא שמא יסחוט, ולתוס' (ד"ה חבית) איירי אפ"י בספוג שיש לו עור בית אחיזה שאין בו חשש סחיטה, משום עובדין דחול. ולא יטפח ידו בשמן ויקנחה בשפת הכלי, שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול.

איסוף פירות- מי שנתפזרו לו פירות בחצר מותר ללקטם מעט מעט ולאכול (והתוס' כתבו שגם בלא לאכול מותר), אבל לא ילקטם לתוך סל או קופה, שלא יעשה כדרכו בחול.

איסור סחיטה, שימוש במשקין שזבו, ודין מי פירות וכדו' לשבת ולטומאה

איסור סחיטה בשבת- אסור לסחוט זיתים וענבים בשבת, והסוחט חייב משום מפרק שזה תולדה של דש (קמ"ג:), ופירות שדרך לפעמים לסוחטם אסור חכמים לסוחטם, ופירות שאין דרך לסוחטם כלל מותר לסוחטם בשבת (קמ"ד:), זיתים וענבים מותר לסוחטם לתוך אוכל, דמשקה הבא לאוכל דינו כאוכל (שם), וכבשים ושלקות שנבלע בהם מים נחלקו רב ושמואל וריו"ח באיזה אופן מותר לסוחטם. (קמ"ה:).

שימוש במשקין שזבו- חכמים אסרו באופנים מסוימים להשתמש במשקין שזבו מעצמם מן הפרי, שמא יבוא לסוחטם.

דינים נוספים- משקה שבא על אוכל הוא מכשיר את האוכל לקבלת טומאה, והגמ' (קמ"ג:): דנה מתי חלב ודם של אשה ושל בהמה נחשבים משקה לענין זה, ומה הדין (קמ"ד:). במשקה הזב מזייתים וענבים, והאם (קמ"ה:). משקה הבא לאוכל מכשיר, ומה הדין כשהוא הולך לאיבוד או כשהוא בא לצחצח את הפרי. ואלו משקין פוסלים את המקה בשינוי מראה (קמ"ד:).

איסור סחיטה בשבת- אסור לסחוט פירות בשבת משום מפרק שזה תולדה של דש.

דין משקין שזבו- משקה שיצא מהפרי בשבת ללא סחיטה- במתני' איתא שלרבנן המשקה אסור, ולר"י אם הפירות עומדים לאכילה המשקה מותר דאין לחוש שמא יסחוט, ואם הם עומדים לסחיטה המשקה אסור שמא יסחוט. לשמואל ר"י מודה בזיתים וענבים

שאסור, כיון שהם עומדים ברובם לסחיטה וממילא כשיצא מהם משקה נותן דעתו להיות ניהא ליה בזה, וחכמים מודים לר"י בשאר פירות שאין מי שמשמש בהם למשקין, והמחלוקת היא בתותים ורימונים שיש שמשמשים בהם למשקין. ולעולא ולריו"ח ר"י מתיר אף בזיתים וענבים כיון שהמשקין נכנסו לאוכל, וריו"ח אמר שבזה אין הלכה כמותו. ואף שריו"ח סובר שביצה שנולדה ביו"ט אסורה אטו משקין שזבו, יותר יש לגזור בביצה מפני שהיא עומדת להסחט מן התרנגולת ודרך לגומעה חיה, מאשר לגזור בשאר פירות שאינם עומדים כלל לסחיטה. (תוד"ה הלכה). ובברייתא איתא שזיתים שמשך מהם שמן וענבים שמשך מהם יין לרש"י הכונה שזב מהם שמן או יין, ולתוס' הכונה שסחטם אדם בשביל כך (שבזה יש יותר חשש שיסחוט), והכניסם בין לאוכל בין למשקה, היוצא מהם אסור, ובתותים ורימונים, לחכמים הדין כמו בזיתים וענבים, ולר"י בסתמא או בהכניסם למשקין אסור, אבל בהכניסם לאוכלין היוצא מהם מותר.

איזה חלב ודם מכשירים לקבלת טומאה-

חלב אשה מכשיר לקבלת טומאה בין אם יצא ממנה לרצונה ובין אם יצא שלא לרצונה. לרש"י הטעם משום שהחלב קרוי משקה דכתיב "ותפתח את נאד החלב ותשקהו", ולתוס' (ד"ה לרצון) הטעם משום שחלב ודם חד הוא כיון שהחלב נוצר מדם שנעקר, וממילא (תוד"ה מאי) אף באמרה לא ניהא לי זה מטמא, ורק לר"ע דס"ל שאין ללמוד חלב מדם או לרבי יוסי דלא ס"ל שדם נעקר ונעשה חלב צריך לטעם שהביא רש"י. עוד כתבו התוס' (ד"ה חלב) שאין זה דומה להא דאיתא במכשירין שמשקה מכשיר בין בתחילתו לרצון בין בסופו לרצון, דשם איירי בשעת נפילת המשקה על הפירות, שאינו מכשיר אלא כשנפל ברצון דבעינן יותן דומיא דיתן, אבל הכא איירי ברצון שבשעת פרישה מגוף האשה או הבהמה. עוד כתבו התוס' (ד"ה לא לרצון) שיוצא מהסוגיה שחלב אשה מטמא אף באומרת שאינה רוצה שיצא, ודלא כמסקנת הסוגיה בכריתות י"ג. ו, ולר"ב (שם) חלב אשה מטמא ללא הכשר מדין שמקום החלב נחשב כמעיין.

חלב בהמה לחכמים אינו מכשיר אלא ביצא לרצון ואם יצא שלא לרצון אינו נחשב משקה ואם נגע בו שרץ אינו מקבל טומאה, ולר"ע אם חלב אשה שאינו מיועד אלא לקטנים מכשיר, כ"ש חלב בהמה שמיועד גם לגדולים. ואמרו לו חכמים ששאני אשה שדם **מגפתה** (-מכה) מכשיר לקבלת טומאה דכתיב "ודם חללים ישתה" ומה לי קטליה כוליה מה לי קטליה פלגא, וחלב הוא כדם מגפתו, שהרי החלב נוצר מדם שנעקר, ודם מגפתה בסתמא יוצא שלא לרצון, אבל של בהמה אינו מכשיר דבהמה אינה בכלל "חללים", אמנם דם שחיטה מכשיר מפני שהוקש למים דכתיב "על הארץ תשפכו כמים", ור"ע סובר שחלב יותר חמור מדם, שהרי החולב בהמה לרפואה מכשיר כיון שהוציאו לרצון, והמק"ז דם לרפואה אינו מכשיר, ובהכרח שחלב מכשיר משום דכתיב "ותפתח את נאד החלב ותשקהו" ולא משום דדם נעקר ונעשה חלב. תוד"ה מחמיר.

קמ"ד. אמרו לו סלי זיתים וענבים יוכיחו שהמשקין היוצאים מהם מכשירים רק אם יצאו לרצון, אבל לא באומר לא ניהא לי. (ובמסכת מכשירין מסיים לא אם אמרת בסלי זיתים וענבים שהרי תחילתו אוכל וסופו משקה, תאמרו בחלב שתחילתו וסופו משקה. תוד"ה סלי). ואם יצאו בסתמא, לר"י דלעיל חשיב משקה ומכשיר, וללישנא בתרא הכא בסלים כיון שהמשקים הולכים לאיבוד מפקירם מתחילה ולא חשיב משקה אלא לרצון ולא בסתם, אבל בעלמא אף בסתם חשיב משקה.

קמ"ד: סחיטת פירות בשבת- מותר לסחוט בשבת פגעין פרישין ועוזרדין דכיון שאין דרך לסחוטם אין

בזה משום דש, בין לר"י ובין לרבנן. רימונים פעמים הם עומדים לסחיטה ולכן אסור לסחוטם, להו"א האיסור ברימונים משום שהם עומדים לסחיטה אצל בית מנשיא בר מנחם, למסקנה זה אינו מספיק דבטלה דעתם, אלא הטעם משום דכיון דאחשבינהו הוו משקה, וגם פגעין וכדו' אסור לסחוט היכא דאחשביה, ורק כדי למתק את הפרי מותר. ורימונים אסור אפי' למתקן, דחיישינן שיעשה לשם משקה.

המקיים קוצים בכרם לרבנן לא נאסרו בהנאה משום כלאים, כיון שאין איסור אלא בדבר שדרך לקיימו. ולר"א נאסרו בהנאה משום שבעבריא מקיימים קוצי שדות לגמליהם, ולא אמרינן בטלה דעתם כיון שהוא מקום ולא משפחה.

אלו משקין פוסלים את המוקה- תרדים שסחטם פוסלים את המוקה בשינוי מראה, ולא בג' לוגין, דלא הזכירו ג' לוגין אלא במים שאובים. י"מ שאף שאינם בני סחיטה פוסלים, דכיון שהחשיבם חשיב משקה. ורב פפא מפרש הטעם שכל דבר שאין עושים ממנו מוקה כמים ושלג וברד פוסל את המוקה בשינוי מראה, ומהאי טעמא ביאר רבא למה מוחל פוסל את המוקה בשינוי מראה (וכן יין וחומץ פוסלים את המוקה בשינוי מראה), ולאביי מוחל פוסל מוקה היינו לרבי יעקב דס"ל שמוחל הוי משקה, ורק מוחל היוצא בתחילה כשטוען את הזיתים במעטן והוא צלול כמים טהור לכו"ע, לפי שאינו רוצה בקיומו, ולר"ש מוחל אינו כמשקה, ורק מוחל היוצא בעיקול בית הבד אחרי או לפני הסחיטה, שהוא דומה לשמן, חשיב משקה לכו"ע, משום שיש בו מעט צחצוחי שמן, והמחלוקת היא באתי בתר איצצתא אחרי שהזיתים עמדו ימים ודחקו זה את זה והתחילו להתחמם.

סחיטה לתוך אוכל- מותר לסחוט אשכול ענבים לתוך קדירה שיש בה אוכל, דמוכחא מילתא שאינו נצרך למשקה אלא לאוכל, ואין זה דרך פריקתו, והוי כמפריד אוכל מאוכל, אבל לא לתוך קערה כיון שלפעמים הוא צריך את זה למשקה, וכן מותר לחלוב עז לתוך קדירה אבל לא לתוך קערה, דמשקה הבא לאוכל נחשב לאוכל, והיינו ביו"ט שבהמה ראויה לאכילה, אבל בשבת שאין הבהמה ראויה לאכילה הוי דש שמוציא אוכל מתוך פסולת, אמנם ענבים וזיתים מותר גם בשבת כיון שהם ראוים לאכילה. (תוד"ה חולב). ומה שמצינו שזב שחולב את העז החלב טמא בהסט, והמשנה לא מחלקת בין חולב לתוך הקדירה או לתוך הכוס, ומשקה הבא לאוכל הוי אוכל וצריך הכשר, התם הוכשר לקבל טומאה בטיפה המלוכלכת על פי הדד דניחא ליה בה כדי שיהיה נח לחלוב. ומה שמצינו שטמא מת וכן טמא שרץ וכל אלו המטמאים במגע שסחט זיתים וענבים בשיעור כביצה מכוונת טהור ומשמע שיותר מכביצה טמא, איירי בסוחט לתוך הקערה, אבל בסוחט לתוך הקדירה לא הוכשרו לקבל טומאה. לרש"י בכביצה טהור מפני שברגע שנסחטה טיפה אחת אין כאן כביצה ואין אוכל מטמא בפחות מכביצה, אבל זב המטמא בהסט בטמא אפי' כל שהוא. ולתוס' (ד"ה כביצה) גם לקבלת טומאה בעינן כביצה, וכתבו התוס' שהטעם של רש"י ניהא רק למ"ד שהמשקין מפקד פקיד, אבל למ"ד מיבלע בליעי המשקין טמאים מאליהם כיון שהם נוגעים באוכל, ואם הענבים לא הוכשרו לקבל טומאה אינם טמאים אלא כשסוחטם ואז אין שיעור כביצה, אבל לרש"י שאוכל מקבל טומאה בכל שהוא צ"ע.

קמ"ה. משקה הבא לאוכל, מתי דינו כאוכל- המחליק ככרותיו בענבים ע"י סחיטת המיץ עליהם, לת"ק לא הוכשרו לקבל טומאה, ולר"י הוכשרו. לרבי ירמיה נחלקו אם משקה הבא לאוכל הוא אוכל. לרב פפא לכו"ע משקה הבא לאוכל אינו אוכל, ונחלקו אם

משקה הבא לאיבוד כגון הכא שהאור שואבו ושורפו נחשב משקה, כמו שנחלקו בטמא המפצע זיתים כדי לדעת אם ראויים למסיקה והמשקה הולך לאיבוד, אם המשקה היוצא מכשירים לקבל טומאה, (ואם ממעכם כדי לרככם לכו"ע הוכשרו דניחא ליה שיהיה עליהם שמן כדי שיהיו טעמים יותר, ואם ממעכם כדי לסופתם במלח ולרב הונא בריה דרבי יהושע במשקה הבא לתקן אוכל והוא אוכל אותו יחד עם האוכל או טובל בו את האוכל י"ל שדינו כמשקה, ובמחליק בענבים נחלקו במשקה העומד לצחצחו שהרי המשקין מצחצחים את הפת ואינם הולכים לאיבוד.

סחיטת דג וכבשים ושלקות- לרב מותר לסחוט דג להוציא צירו אפי' לתוך הקערה דלאו משקה הוא אלא אוכל, כמו שמותר בשלקות שסחטם לגופם או למימיהם, אבל כבשים (-ירק חי כבוש בין וחומץ) דווקא בסחטם לגופם מותר דלא חשיב מפרק כיון שאינו צריך למימיהם פטור (לרש"י כיון שהמשקה לא גדל בתוך הכבשים אין זה מפרק, ולתוס' משום דס"ל שאין חייב מן התורה אלא על דריכת זיתים וענבים), אבל אסור אטו זיתים וענבים, דס"ל לרב שאין חייב מן התורה אלא על דריכת זיתים וענבים בלבד כיון שזה הדרך, אבל שאר דריכות אין דרך לעשותם ואינם מלאכה. ולשמואל מותר לסחוט כבשים ושלקות לגופן, אבל בסוחט למימיהן אף בשלקות פטור אבל אסור, ולדבריו אסור לסחוט דג להוציא צירו. ולרבי יוחנן בין כבשים ובין שלקות לגופם מותר (אא"כ סחטם למוצאי שבת), למימיהם חייב חטאת, וכן בסוחט דג לתוך הקערה חייב חטאת. וכתבו התוס' (ד"ה ורבי יוחנן) שר"ח פסק הלכה כריו"ח, וממילא אסור לסחוט כבשים ושלקות למימיהן, ואם סחט חייב חטאת, ואין חילוק בין קדירה לקערה, ובין שבת ליו"ט.

קמ"ה: חלות דבש וכן זיתים וענבים שריסקם מערב שבת ויצאו המשקים בשבת אסורים שמה ירסקם בשבת, ור"א ור"ש מתירים כיון שאחרי שריסקם המשקה זב מאיליו, אע"פ שמעיקרא היה אוכל ועכשיו זה משקה.

עד מפי עד אין כשר אלא לעדות אשה בלבד לומר לאשה מת בעליך, דאקילו ביה רבנן משום עיגונא, דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושין מיניה, וי"א אף לעדות בכור שאם ישראל נתן בכור שלם לכהן ונמצא מום ביד כהן אינו נאמן לומר שהמום נפל מאיליו מפני שהכהנים חשודים להטיל מום בכור, ואשה כשרה לעדות זו, (ולפי זה הכונה שאין עד מפי עד כשר אלא לעדות שהאשה כשרה לה), וכן הלכה.

איסור בישול בשבת- כל דבר שבא בחמין (- שנתבשל) מערב שבת, מותר לשרותו בחמין בשבת כדי שיהיה נימוח, כגון תרנגולתא דרבי אבא שהיה שורה אותה בחמין ימים רבים עד שהיא נמחית מאיליה ואוכלה לרפואה. וכל דבר שלא בא בחמין מערב שבת כגון בשר יבש שאוכלים אותו חי ע"י הדחק, מותר להדיח בחמין בשבת אבל אסור לשרותו, ומליח הישן וקוליס האיספנין הדחתן אסורה מפני שהיא גמר מלאכתן מפני שאוכלים אותם ע"י הדחה, וחייב חטאת.

מפני מה... - עופות שבבבל שמנים- מפני שלא גלו אבל בעלי חיים שבא"י גלו נ"ב שנה עד שעלו בימי כורש לייסד את הבית י"ח שנה לפני גמר הבנין שהוא לסוף ע' שנה, (וכולם הבהמות העופות והדגים חזרו לא"י, והדגים חזרו דרך מחילות שבקרקע, חוץ מקוליס האיספנין שאין

השדרה שלהם קשה), ו"א שבא"י יש שמנים מהם. מועדים שבבבל שמחים- מפני שלא נתקללו "והשבת כל משושה וכו' " (אבל בא"י אין לך רגל שלא באים אנשי המלכות לציפורי ולטבריה לבזז ולהטיל עליהם עול, ואין כוונתם לבטלם משמחת הרגל אבל הקללה גרמה לכך), ו"א מפני שהם עניים וממילא רק במועדים יש להם מאכל ומשתה ומרגוע ממלאכה. ת"ח שבבבל מצוינים בלבושים נאים- לפי שאינם בני מקומם דמא"י גלו לשם, ו"א לפי שאינם בני תורה כמו בא"י לכבדם מחמת תורתם ומכבדים אותם מחמת לבושיהם שנראים חשובים. עכו"ם מזהומים- לפי שכשבא נחש על חוה בשעה שנתן לה עצה לאכול מעץ הדעת דכתיב "השיאני" לשון נישואין, הטיל בה זיהומא, וכשעמדו ישראל על הר סיני פסקה זיהומתם ועכו"ם לא עמדו על הר סיני, (ודלא כרבי אבא בר כהנא שפסקה כבר אצל יעקב), ואף גרים מזלם היה בהר סיני וכל מי שהיה בהר סיני נתקדש ונטהר ונפא מכל מום ואפי' עוור ופסח, ו"א לפי שאוכלים שקצים ורמשים.

אמור לחכמה אחותי את- שאם ברור לך כאחותך שהיא אסורה ואומרה, ואם לאו אל תאמרהו.

שבירת כלי או ניקובו בשבת

מותר לשבור כלי בשבת לצורך הוצאת מה שבתוכו, (ונחלקו הראשונים אם התר זה הוא בכל כלי או דווקא בכלי גרוע), ואם כוונתו לעשות פתח נאה אסור, ואם זה פתח להכניס ולהוציא אסור מדאורייתא.

קמ"ו. שבירת חבית סגורה בשבת- מותר

לשבור חבית בשבת כדי לאכול מה שבתוכה דאין במקלקל שום איסור בשבת. רש"י. והתוס' כתבו (ד"ה שובר) דאירי הכא במוסתק, דהיינו חבית שבורה שמדבקת את שבריה, שמחמת גריעותה אין חוששים שיתכוין לעשות כלי. ובלבד שלא יתכוין לעשות לחבית פתח יפה.

טלטול סכין לצורך שבירת החבית- לשיטת רב נחמיה אין כלי ניטל אלא לצורך תשמיש המיוחד לו, ועל כן אסור להשתמש בסכין לצורך שבירת החבית, אלא אם יש בחבית גרוגרות דרוסות, שאז הוא נצרך לסכין לחיתוך הגרוגרות, ואגב זה מותר לו להשתמש בסכין גם לשבירת החבית. וחכמים חולקים על ר' נחמיה ולדבריהם מותר להשתמש בסכין גם אם יש בחבית גרוגרות מפורדות או יין, וכן נחלקו רב נחמיה ורבנן לגבי הפקעת קליעות החבל וחיתוך סלי התמרים בסכין (ולהתיר את הקשר של הכסוי מותר לכו"ע). ודווקא חבל מותר להתיר ולחתוך, אבל תיבה של עץ או של מתכת אסור לשבור או להפקיע. תוד"ה מתיר.

אסור לנקוב החבית בדפנותיה ע"י רומח כיוון שכוונתו לעשות פתח, אבל מותר להתזי ראש חבית בסוף שמרחיב פיה למטה ממגופתה, דאין כוונתו לפתח אלא לעין יפה שהרי אינו עושה נקב עגול ויפה.

מגופה של חבית- לר"י אסור לנקבה, וחכמים מתירים. לרב הונא נחלקו במגופה למעלה אבל בצד המגופה לכו"ע אסור. ולרב חסדא נחלקו מצד המגופה אבל מלמעלה לכו"ע מותר, ומ"מ בדופן החבית מצדה אסור לכו"ע.

נקבי כלים בשבת- אסור לנקוב נקב חדש בשבת, ואיסורו מדרבנן שהרי מדאורייתא כל פתח שאינו עשוי להכניס ולהוציא אינו פתח ורבנן גזרו אטו נקב בלול של תרנגולים שהוא עשוי להכניס אויר ולהוציא הבל. ולהוסיף על נקב קיים מחלוקת אם גזרו בזה שמה ירחיבו נקב לול של תרנגולים כשלא עשאוהו

בגודל הנצרך, או שלא גזרו כיון שאם ירחיב בלול של תרנגולים יכנסו שם שרצים, והלכה כהאוסרים. נקב שנסתם בסתימה כדי לשמר מותר לפתחו, והיינו בלמעלה מן היין שאינו עשוי אלא לשמור שריח היין לא יצא ויתקלקל, דאינו סתימה מעלייתא, אבל למטה מן היין אסור דכיון שזה סתימה מעלייתא הוי כפתוח מתחילה, ולרבא אין אסור אלא למטה מן השמרים שכל כובד היין נשען עליו, כמו שמצינו לגבי פתח בית שנסתם שאין הפתח מתבטל אלא בפרץ את פצימיו, ונ"מ לגבי ד' אמות בחלוקת החצר שכל פתח מקבל ד' אמות נגד פתחו למידת רוחב פתחו, והשאר חולקין בשוה, ולטמא ד' אמות מסביביו כמו קבר שתופס ד' אמות לטומאה מדרבנן שמה יאהיל ולא ידע. רש"י. ולתוס' (ד"ה פרץ) רק מת מטמא ד' אמות סביביו אבל קבר או בית לא, ולכן ביארו התוס' שהכונה שמתמא את הזיזים שבולטים מהבית שיש בהם פותח טפח מדין סוף טומאה לצאת, ואם לא פרץ את פצימי הפתח תולים שיוציאו משם ואין שאר הזיזים מטמאים.

קמ"ו: גובתא קנה חלול שתוקעים אותו בנקב החבית

ומשם יוצא היין, לחתוך מתחילה אסור אפילו ביו"ט, להחזיר ישן מותר, ואם חתכוהו ולא הכניסוהו, רב אסר שמה יבוא לחותכו לכתחילה, ושמואל שרי דס"ל שלא גזרו בזה, וכתנאי דת"ק אסר ור' יאשיה מתיר, והלכתא כר' יאשיה.

סתימת נקב- אסור לסתום נקב בשעוה מפני שהוא ממרחק ויש בזה משום ממחק, ורבי יוחנן בן זכאי אמר חוששני לו מחטאת שמה מירח את השעוה לדבקה בדופני הכלי סביב הנקב. ובשמון עבה רב אסר אטו שעוה ושמואל שרי, ו"א שגם לרב מותר.

עלה הדס אסור להניחו כמרזב בנקב החבית בשבת, לרב יימר מדיפתי טעמא שמה יעשה מרזב, לרב אשי גזירה שמה יקטום העלה מן הענף שזה מתקן כלי, ואם יש לו הרבה קטומים לרב אשי מותר ולרב יימר מדיפתי אסור.

דברים שונים האסורים בשבת

בי סדיא- לבדים קשים אסור ללבושם ולהעבירם ברה"ר, אבל רכים שדרך להתחמם בהם וזה מלבוש ואפי' במצעי מותר, ומה שרב לא ישב עליהם, זה היה משום כבוד רב כהנא ורב אסי שלא היה להם על מה לשבת והם ישבו על הקרקע, והם היו תלמידי חבר לו.

מותר להניח **תבשיל בתוך הבור** שאין בו מים לשומרו שלא יסריח מחמת החום, ולא חיישינן לאשוויי גומות. ומותר להניח מים היפים עם כלי ברעים לצננם שלא יתחממו, וכן מותר להניח מים צוננים בחמה לחממם ולא גוזרים שמה יטמין ברמץ.

מי שנשרו כליו במים (לרש"י ותוס' כאן הכונה שהבגדים נפלו למים, ולעיל ס"ה. פירש רש"י שזה מלשון שנשרו במי גשמים) מותר ללכת עמהם, וכשמגיע לחצר החיצונה הראשונה בכניסה לעיר שהיא מקום המשתמר, פושטם בחמה ליבשם, שלא כנגד העם כדי שלא יחשדוהו שכיבסם, ור"א ור"ש אוסרים, דכל דבר שאסור משום מראית העין אפי' בחדרי חדרים אסור, וכן סובר רב.

קמ"ז. ניעור טלית בשבת- המנער טלית חדשה

שחורה שמקפיד עליה לנערה (לרש"י מנערה מן העפר, ולתוס' בעפר לא שייך ליבון אלא דווקא במנערה מן הטל) חייב חטאת דזהו ליבונה, אבל ישנה או לבנה ואדומה או שאינו מקפיד מותר.

מדיני הוצאה- כל אדם היוצא בשבת בטלית המקופלת ומונחת על כתיפו (כדרך סוחרי כסות)

חייב חטאת כיון שאין זה דרך מלבוש. סודר שעל כתיפו מותר לכל אדם לצאת בו בשבת כדרך הרטנין, אפי' אם אין נימא כרוכה לו באצבעו כדי שלא יפול מכתפיו. היו ב' צידי טליתו מונחים על כתיפו, י"א שר"מ או ר"ע חייבו בזה חטאת, וחש רבי לדבריהם. וכן היוצא במעות הצרורים בסדין חייב חטאת.

אסור לעשות בבגדו **כעין מרזב** ע"י קיפול למעלה בחוטים, ובכל אופן שעתידי להשאר כך אסור, לרש"י משום תיקוני מנא. רש"י. ולתוס' (ד"ה מהו) הכונה שלוקח את הצד הקדמי והאחורי של ימין ונותנם מקופלים על כתפו השמאלית, ויש בו הרבה כסיים הנראים כעין מרזב, והאיסור בזה הוא משום הוצאה, ולהתנאות לשעוה מותר, לתוס' איירי שצד אחד מונח על כתפו והשני נופל על שכמו עד הזרוע.

קמ"ז: רחיצה והשתטפות- אסור לרחוץ בחמין

בשבת, ודווקא בהוחמו באור, אבל בחמי טבריה מותר. (תוד"ה אף). להשתטף –לשפוך המים על גופו, ר"מ אוסר, ר"ש מתיר כיון שזה לא דרך רחיצה וכן סובר תנא דמתני', ור"י מתיר רק בצונן.

הבאת אלונטיות בשבת- יחיד אסור להביא אפי' אם נסתפג ב' אלונטיות (-סדינים שמתנגבים בהם) דלא נפישו מ"א ואפילו ע"י עירוב שמה ישכח ויסחט בבואו, ורבים מותרים אפי' אם נסתפגו באלונטיות אחת פניהם ידיהם ורגליהם או כל גופם דנפישו מ"א כיון דמדכרי אהדדי, ור"ש (שהיו מעלים שמן ואלונטיות מחצר לגג ומגג לקרפף עד מעין שהיו רוחצים בו ומסתמא לא היו משאירים את האלונטיות במקום הפקר. וכתבו התוס' (ד"ה דתניא) שמסתמא היה ר"ש יחידי, שלא היה עימו אלא אחד מתלמידיו, דאין לתלמיד לרחוץ עם רבו אא"כ רבו צריך לו ומסתמא ר"ש לא היה צריך אלא לאחד, והיה התלמיד מחזיר את האלונטיות לבדו) ורבי שמואל וריו"ח מתירים אף ליחיד והלכה כדבריהם, ודלא כמ"ד שמניחה בחלון הסמוכה לכותל המרחץ אבל לא ימסרנה לבלנים מפני שהם חשודים לסחוט, ומותר להביא הסדינים לבית המרחץ ע"י שיכסו ברה"ר ראשם ורובם.

הרוצה להעביר ברה"ר סכניתא סודר גדול שהראש עטוף בו ושוליו מונחים על כתפו צריך לקשור ב' ראשיה זה לזה למטה מהכתפיים כדי שלא תיפול. וכתבו התוס' (ד"ה צריך) שזה היה בגד דק מאד, ולכן צריך לקשורו שלא יפול ע"י הרוח ויבוא לטלטלו, או שכיון שהוא דק מאד הוא נראה כמשאוי ולא כמלבוש, אם לא שהוא קשור. וכשמעבירים בגדים לחיל המלך יש לשלשלם למטה מכתפיים כדי שיהיו נראים בבושים בזה.

טיפול בגוף האדם בשבת

חכמים אסרו לאדם הסובל ממיחוש או ממוקצת חולי לישול תרופות בשבת או לעשות מעשה לצורך רפואה, גזירה שמה יבוא לשחוק סממנים, אבל דבר שדרך הבריאים לעשותו מותר בשבת, ובלבד שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול, וכדלהלן.

סיכה ומשמוש בשבת- מותר לסוך בשמן ולמשמש ביד על כל הגוף להנאה, אבל אסור למשמש ואח"כ לסוך מפני שכך הדרך בחול, וריו"ח מתיר אף לסוך ולמשמש יחד. ואסור להתעמל בשבת לשפסף בכח.

אסור **להתגרר במגררת** בשבת דהוי עובדין דחול, ואם היו רגליו מלוכלכות בטיט או בצואה מותר, ורב שמואל בר יהודה עשתה לו אמו מגררת מכסף מיוחדת לשבת.

אסור לעמוד בקרקעיתה של דיומסת מפני שמחממת ומרפאה, זמן ריפוייה הוא כ"א יום סמוך לעצרת ועצרת מן המנין, והגמ' מסתפקת אם הם ימים שלפניה או אחריה, ושאר משקין לרפואה מועילים מפסח ועד שבועות.

חמרא דפרוגייתא ומיא דדיומסת קיפחו את עשרת השבטים שהיו בעלי הנאה ועוסקים בכך ולא היו עוסקים בתורה ויצאו לתרבות רעה, ועקרו תלמודו של ר"א בן ערך עד שביקשו עליו רחמים וחזר תלמודו, והיינו דתנן רבי נהוראי (והיינו רבי נחמיה או ר"א בן ערך, ונקרא נהוראי מפני שהנאיר עיני חכמים בהלכה) אומר הוי גולה למקום תורה אף אם הוא ת"ח, ואל תאמר שהיא תבוא אחריו והיינו שמספיק שתלמידים יבואו אליו ללמוד, שחברין יקיימוה בידך שתהיה רגיל אצלם וכשתשנה מסכת אחת והם אחרת תשמענה ותהא סדורה בפין ולא תשכח אותה, ואל בינתך אל תישען לומר שאתה חכם גדול וזכרן.

אין יורדים בשבת לקורדימא משום שהטיט שם מחליק והבגדים נספגים במים ויבוא לידי סחיטה.

אין עושים אפיקטויזין גרימת הקאה בסם בשבת גזירה שמא יבוא לידי שחיקת סמננים, אבל ביד להכניס ידו לתוך גרונו עד שיקיא מותר, ורב נחמיה אוסר אף בחול משום הפסד האוכלים שבמעיו שעי' ההקאה הוא רעב וחוזר ואוכל.

אין מעצבים את הקטן בשבת בחוליות השדרה לאחר זמן, אבל ביום לידה מותר, דמחזי כבונה, אבל מותר ללפפו.

קמ"ח. אין מחזירים את השבר דכל רפואה אסורה גזירה שמא יבוא לשחוק סמננים. וי"א שלהלכה מחזירים, דמחזירים תנן.

מי שנפרקה ידו ורגלו לא יטרפם בצונן וכן אסור להחזירו בידיים, אבל רוחץ כדרכו ואם נתרפא נתרפא.

שואל

דברים שאסרו חכמים בשבת או יו"ט

הגמ' מביאה כמה דברים שאסרו חכמים לעשותם בשבת מחשש שיבואו על ידם לעשות איסור דאורייתא, וכדלהלן.

סיכומי תמצית

ניתן להשיג את גליונות סיכומי תמצית החודשיים על הדף היומי / משנה ברורה ומוסר (לפי הדף היומי בהלכה).

- בנקודות ההפצה
- במייל 7692282@gmail.com
- בפקס 0799-414144

בנוסף ניתן לקבל במייל סיכומים על כל מסכתות הש"ס, ועל כל המשנה ברורה, ועל תנ"ך וספרי מוסר וספרי חפץ חיים.

או סיכומים לפי סדר הלימוד של: העמוד היומי, חבורת ש"ס, קנין ירושלמי, דף הכולל, קנין הלכה, תרי דף, אורייתא, אהבת שלום, ומפעל הש"ס.

הלואה או שאלה בשבת- הרוצה לבקש מחבירו כדי יין ושמן או ככרות או קרבן לפסח כשי"ד ניסן חל בשבת, לא יאמר לו הלויני אלא יאמר לו השאילני, כדי שלא יבוא לכתובה, ואף שגם בחול פעמים אומר השאילני, כיון שבשבת אין מותר לומר הלויני אלא השאילני מינכרא מילתא ולא יבוא לכתובה. לרש"י החילוק בין הלואה לשאלה הוא דהלויני משמע לזמן מרובה דסתם הלואה ל' יום ויבוא המלוה לכתוב כמה הלוה לקח כדי שלא ישכח, משא"כ שאלה. אבל התוס' (ד"ה שואל) כתבו שגם סתם שאלה ל' יום, אלא החילוק הוא ששאלה חוזרת בעינה ולא יבוא לכתובה, אבל הלואה שאינה חוזרת בעינה יבוא לכתובה, ואף שכאן זה לא חוזר בעין. מ"מ לשון שאלה מזכיר לו שאסור לכתוב. ואם אינו מאמינו מניח טליתו אצלו ונוטל מה שביקש ועושה עמו חשבון אחרי שבת או יו"ט.

שינוי ביו"ט מדרך חול- ביו"ט יש לשנות ולהביא כדי יין על כתיפו ולא בסל ובקופה, ומ"מ המביא מים א"צ לשנות להביא בכלי גדול כדי שלא ירבה במשוי, ולא בכלי קטן כדי שלא ירבה בהילוך, ולא יפרוס סדין כדי שלא יבוא לידי סחיטה (מכאן מוכיח ר"ת שביין ושמן לא שייך סחיטה), ולא יכסה בכסוי שלא יבוא לידי קשירה שהיא קשר של קיימא שאסורה מדאורייתא.

קמ"ח: מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין

אסור לספק כף אל כף משום אבל, ולטפח על הלב, ולרקד לשמחה ביו"ט שמא יתקן כלי שיר, (ולתוס' זה גם טעם האיסור בלספק ולטפח, דאי לאו הכי גם במועד אסור), ומה שאין מוחים בעושים כך משום דמוטב שיהיו שוגגים ולא מזידיים, כדמצינו שאף שאסור לשבת בפתח המבוי שמא יפול חפץ לרה"ר תוך ד' אמות ויבוא להביאו אצלו מפני שאין ניכר כ"כ בין המבוי לרה"ר, ומ"מ אין מוחין בידי העושים כן, ואף בדאורייתא כתוספת יום הכיפורים אין מוחין באנשים שאוכלים עד הלילה, משום דמוטב שיהיו שוגגים.

ריבית בהלואת ככר- אסור להלוות ככר במקום

שאינו דמיו קצוצים, שמא יתייקר הככר ויבוא לידי ריבית כיון שלקח בלשון הלואה, וצריך לקבוע את דמיו,

אבל אם דמיו קצוצים מותר דאם יתייקר הככר יתן את דמיו.

הלואת יו"ט לרב יוסף לא ניתנה ליתבע כדי שלא יבוא לכתוב, ועל כן אם חושש שלא יחזיר יקח ממנו טלית ויעשה חשבון לאחר שבת. לרבה הלואות יו"ט ניתנה ליתבע כדי שלא יתמנע מלתת לו ויפסיד שמחת יו"ט, ואם אינו רוצה שיצטרך ללכת לבי"ד, יקח טליתו ויעשה חשבון לאחר שבת, וכן יכול להערים שיבקש ממנו חפץ אחרי יו"ט ויעכבו אצלו.

שמיטת כספים- השוחט פרה וחילקה בראש השנה של מוצאי שביעית בהקפה, ועיברו את החודש, שביעית משמטת, כיון דאגלאי מילתא שלא יצאה עדיין שביעית ושביעית משמטת בסופה דכתיב "מקץ", ואם נותן לו צריך לומר משמט אני, ואם אומר לו אף על פי כן איני חפץ שישמטו, יקבל ממנו, כדן המחזיר חוב בשביעית, דכתיב "וזה דבר השמיטה" שאפילו אם מקבל ממנו יזכיר שביעית בדיבורו, ואם לא עיברו את השנה אינו משמט והרי זה כהלואת יו"ט שנחלקו בזה רבה ורב יוסף, וגם לרב יוסף שהלואות יו"ט לא ניתנה ליתבע מ"מ אם נותן לו יקח וא"צ לומר משמט אני.

הקדשת פסח בשבת- לריו"ח מותר להקדיש בשבת פסח וביו"ט חגיגה כיון שקבוע להם זמן וכמו שההקרה דוחה גם הקדשתם דוחה, והגמ' דוחה את הראיות לדברי ריו"ח מהמשניות ש"ל שאין מותר אלא להתמנות וברגיל אצלו (ויש מעלה מדרבנן שיקדיש גם בעצמו), אבל להקדיש מתחילה או להתמנות באין רגיל אצלו י"ל שאסור, והא דתנן שבשבת ויו"ט לא מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין ולא מגביהין תרומות ומעשרות, היינו בחובות שאין קבוע להם זמן.

חדש

ניתן להשיג שוב את הסט תמצית הש"ס (ללא תוס', ורש"י חלקי) על כל הש"ס במחיר 120 ₪.

בנוסף יצאו לאור מחדש כל חוברות תמצית משנה ברורה, 6 חלקים ב6 חוברות.

עלות חוברת 10 ₪ סט 50 ₪.

כמו כן ניתן להשיג את סיכומי תמצית ההלכה (עם טור וב"י שו"ע ונו"כ), על הלכות שבת, מועדים גדה ומקוואות.

וכן יצאו לאור חוברות תמצית ספרי מוסר ותמצית ספרי החפץ חיים.

לפרטים 052-7692282

קיבלת תועלת מהגליון?
באפשרותך לזכות לזמנים נוספים,
ניתן לתרום ביזורים פלוס קופת תמצית

מבחני לדעת

מבחן שבועי על דף היומי ומשנה ברורה חפץ חיים ואהבת הסד ניתן לעשות את המבחנים מיום שישי עד יום שלישי בשעה 7:00 בבוקר:

- בטלפון 0737-289-669
  - במייל 7692282@gmail.com
  - בגדרים פלוס קופת לדעת.
- הגרלות: בכל שבוע על 500 ₪ במזומן, זיכוי 300 ₪ ברשת יפה גוף, 101 זוכים בזיכוי 100 ₪ ברשת יפה גוף.**

חדש- מבחנים שבועיים על ה'עמוד היומי'